

Ілляшенко К.В., Ілляшенко Т.О.
Сумський державний університет, м. Суми

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МАРКЕТИНГУ ПРИМІСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Одним із яскравих проявів тотальної глобалізації, яка набирає с кожним десятиліттям серед цілого ряду інших є – загострення на світовому рівні конкуренції за всі можливі види ресурсів між окремими містами, регіонами та навіть цілими країнами. У ХХІ столітті намагання більшості міст заново знайти себе на геополітичній карті світу надало поштовх для розвитку такої молоді науки як територіальний маркетинг. Як правило, всі зусилля маркетологів спрямовуються на зміну зовнішнього сприйняття міста з метою заохочення розвитку туризму, збільшення в'їзної міграції, залучення інвестицій.

Просування міст як затребуваного продукту ще більше призводить до загострення конкуренції між ними за інвестиції й державне фінансування. Це в свою чергу призводить до підвищення насиченості та якості усього комплексу соціально-економічних відносин всередині урбанізованих територій. Окремі міста і цілі країни намагаються залучати до проведення на своїй території такі міжнародні спортивні заходи, наприклад, як Олімпійські ігри, чемпіонати світу та інші культурно-масові заходи: фестивалі, виставки, міжнародні ярмарки та ін. Всі зазначені заходи окрім створення позитивного бренду міста направлені на забезпечення економічної окупності розбудованої відповідної інфраструктури, яка в свою чергу є надійним підґрунтям забезпечення сталого розвитку територіальних громад і територій.

При цьому питання зростання щільності освоєння міських територій безпосередньо пов'язане із проблемою неконтрольованого розповзання міст за рахунок функціонального і територіального приєднання приміських територій.

Приміська зона в загальному вигляді – це територія, в межах якої склалися і далі динамічно розвиваються та ускладнюються активні системо формуючі зв'язки між містом та оточуючим середовищем, які охоплюють всі види економічної діяльності. Для сталого розвитку сучасних міст характерне значне зростання потреб в територіях різноманітного функціонального призначення. При цьому така динаміка має місце як для розвинених країн, так і для країн, що розвиваються. Еволюція самої структури та якості приміських зон викликана об'єктивними зрушеннями у розвитку безпосередньо самого міста.

В той же час все більше актуальним стає питання ефективного використання приміських територій, яке тісно пов'язане з вивченням закономірностей та тенденцій просторової еволюції урбанізованого ядра, питань розробки дієвого механізму управління міськими системами. До цього часу однією з головних проблем в зазначеній сфері залишається відсутність єдиних програм збалансованого розвитку приміської зони великих міст та адміністративного ф що найголовніше – фінансового механізму управління їх реалізацією. Для багатьох великих і середніх міст сьогодні гостро дискусійним залишається також і вирішення питання визначення меж міст.

Межі міст встановлюються у відповідності до розроблених генеральних планів. При цьому передбачена законодавством процедура затвердження генеральних планів має глибинні протиріччя, які є джерелом прихованих конфліктів у майбутньому. До числа законодавчо неврегульованих питань належать наступні:

- обов'язкова перед затвердженням процедура громадського обговорення основних положень генерального плану відповідного населеного пункту однозначно не дає відповіді на питання визначення кола потенційно зацікавлених осіб-учасників слухань, а отже не може захистити інтересів жителів приміських територій від необґрунтованого розростання міст;

- на сьогоднішній день відсутній будь-який науково-обґрунтований інструментарій визначення громадської ефективності та моделювання можливих наслідків процесів територіальної експансії міст України;

- відсутність дієвого механізму фінансового забезпечення структурних змін приміських територій.

Так, одним із головних принципів розбудови бюджетної системи України є принцип самостійності, який забезпечується закріпленням за бюджетами відповідних джерел доходів та правом відповідних органів місцевого самоврядування на визначення напрямів використання коштів самостійно і незалежно одне від одного. Суть проблеми полягає в тому, що приміські зони як складне територіальне соціально-економічне утворення, потребує інтегрованого, комплексного управління і як наслідок оптимальної комбінації джерел фінансування.

Багатофункціональність та непересічне значення для розвитку безпосередньо самих населених приміських територій потребує розробки механізму визначення ролі та вкладу цих зон у формування еколого-економічного потенціалу відповідної території, який в свою чергу визначає і рівень життя населення і перспективи сталого розвитку самого населеного пункту. Саме формалізація внеску приміських територій у забезпечення належних передумов сталого розвитку відповідної території має стати базою для обґрунтованого визначення джерел і сум необхідного для їх розвитку фінансування. Такий механізм дозволить однозначно визначити, яка частка фінансування повинна припадати на обласний, місцевий та районний бюджети.